

Rolnummers : 42-43-46
Arrest nr. 39 van 15 oktober 1987

In zake : de prejudiciële vragen gesteld door de voorzitter van de Rechtbank van koophandel te Brussel bij vonnissen van :

- 24 oktober 1986 in zake de V.Z.W. VERENIGING VAN VLAAMSE REISBUREAUS tegen de V.Z.W. KONINKLIJKE CLUB VAN DE GENERALE BANKMAATSCHAPPIJ;
- 24 oktober 1986 in zake de V.Z.W. VERENIGING VAN VLAAMSE REISBUREAUS tegen de vennootschap naar Amerikaans recht AMEXCO INC. en in zake de V.Z.W. VERENIGING VAN VLAAMSE REISBUREAUS tegen de maatschappij naar Amerikaans recht AMERICAN EXPRESS INTERNATIONAL INC.;
- 16 januari 1987 in zake de V.Z.W. VERENIGING VAN VLAAMSE REISBUREAUS tegen de N.V. BANK BRUSSEL LAMBERT (afdeling TRAVEL) te Brussel en tegen de N.V. BANK BRUSSEL LAMBERT te Blankenberge.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters J. DELVA en E. GUTT,
de rechters I. PETRY, J. SAROT, J. WATHELET, D. ANDRE, F. DEBAEDTS, L. DE GREVE,
L.P. SUETENS en H. BOEL,
bijgestaan door de griffier L. POTOMS,

wijst na beraad volgend arrest :

1. ONDERWERP

1.1. Bij twee afzonderlijke vonnissen van 24 oktober 1986 en bij vonnis van 16 januari 1987 heeft de voorzitter van de Rechtbank van koophandel te Brussel volgende prejudiciële vragen voorgelegd aan het Hof :

"1) Zijn de bepalingen van artikel 11 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 21 maart 1985 houdende het statuut van de reisbureaus - waar zij ertoe strekken aan de voorzitter van de Rechtbank van koophandel een andere bevoegdheid toe te kennen dan die welke is bepaald in de artikelen 584, 588 en 589 van het Gerechtelijk Wetboek - verenigbaar met de artikelen 59bis en 92 tot 107 van de Grondwet en met de bepalingen van de artikelen 8 en 9 van het Gerechtelijk Wetboek en de bepalingen van de voormelde artikelen 584, 588 en 589 van het Gerechtelijk Wetboek?

2) Zijn de bepalingen van artikel 11, 3°, 4°, 5°, 7° en 8°, van het decreet van 21 maart 1985 van de Vlaamse Gemeenschap, waar zij voor een proces ten gronde een andere rechtspleging bepalen dan die welke is voorgeschreven in Boek II en artikel 1397 van het Gerechtelijk Wetboek met deze bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek verenigbaar?

3) Zijn de bepalingen van artikel 11, zesde lid, van het bedoelde decreet verenigbaar met de bepalingen van artikel 4 van het Wetboek van strafvordering en de artikelen 565 en 566 van het

Gerechtelijk Wetboek ?

4) Zo één of verscheidene van voormelde bepalingen van het decreet inderdaad met één of verscheidene van de voormelde grondwettelijke en wettelijke bepalingen onverenigbaar zijn, is er vanwege de decretale wetgever machtsoverschrijding, al dan niet ?"

1.2. Het Hof heeft bij beschikking van 9 juni 1987 de gestelde vragen als volgt geherformuleerd :

"a) Schendt artikel 11 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 21 maart 1985 houdende het statuut van de reisbureaus al dan niet de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten door aan de voorzitter van de Rechtbank van koophandel nieuwe bevoegdheden toe te kennen ?

b) Schenden de bepalingen van artikel 11 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 21 maart 1985 houdende het statuut van de reisbureaus al dan niet de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten in de mate dat zij procedureregels vaststellen voor het proces ten gronde ?

c) Schendt artikel 11 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 21 maart 1985 houdende het statuut van de reisbureaus al dan niet de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten door te bepalen dat over de vordering uitspraak wordt gedaan niettegenstaande elke vervolging uitgeoefend om reden van dezelfde feiten voor ieder ander rechtscollege ?"

II. DE FEITEN EN DE VOORAFGAANDE RECHTSPLEGING

2.1. Uit de dossiergegevens betreffende de voorafgaande rechtspleging blijkt dat de V.Z.W. VERENIGING VAN VLAAMSE REISBUREAUS op 13 mei 1986 een vordering tot staking heeft ingesteld tegen de V.Z.W. KONINKLIJKE CLUB VAN DE GENERALE BANKMAATSCHAPPIJ bij dagvaarding voor de voorzitter van de Rechtbank van koophandel te Brussel. Eiser liet gelden dat verweerder inbreuk pleegde op artikel 1 van de wet van 21 april 1965 houdende het statuut van de reisbureaus en op het decreet van 21 maart 1985 van de Vlaamse Gemeenschap houdende het statuut van de reisbureaus, doordat hij reizen organiseerde naar Tenerife, terwijl niemand ingevolge de geciteerde wetsbepalingen een werkzaamheid mag uitoefenen die erin bestaat reizen of verblijven tegen een vaste som, logies inbegrepen, te organiseren, te verkopen of te bemiddelen, zelfs niet als tussenpersoon, tenzij als hoofdbezigheid en mits vergunning overeenkomstig artikel 2 van het koninklijk besluit van 30 juni 1966 betreffende het statuut van de reisbureaus, zoals gewijzigd door het koninklijk besluit van 1 februari 1975. Verweerder zou verder in strijd met de artikelen 19 en 20, 4°, van de wet van 14 juli 1971 betreffende de handelspraktijken handelspubliciteit hebben gevoerd. Op grond van artikel 54 van dezelfde wet van 14 juli 1971 en op grond van artikel 11 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap houdende het statuut van de reisbureaus werd de voorzitter van de Rechtbank van koophandel verzocht dringend een einde te stellen aan vermelde praktijken en gedaagde te veroordelen tot een dwangsom van 20.000 F bij elke nieuwe vastgestelde inbreuk.

2.2. De V.Z.W. VERENIGING VOOR VLAAMSE REISBUREAUS heeft op 30 juli 1986 de

vennootschap naar Amerikaans recht AMEXCO INC. gedagvaard voor de voorzitter van de Rechtbank van koophandel te Brussel. Op 15 september 1986 heeft dezelfde V.Z.W. dagvaarding gegeven aan de maatschappij naar Amerikaans recht AMERICAN EXPRESS INTERNATIONAL INC. om eveneens te verschijnen voor de voorzitter van de Rechtbank van koophandel te Brussel.

Volgens eiser plegen AMEXCO INC. en AMERICAN EXPRESS INTERNATIONAL INC. een inbreuk op artikel 1 van de wet van 21 april 1965 houdende het statuut van de reisbureaus en op het decreet van 21 maart 1985 van de Vlaamse Gemeenschap houdende het statuut van de reisbureaus volgens welke niemand een werkzaamheid mag uitoefenen die erin bestaat reizen of verblijven tegen een vaste som, o.m. logies inbegrepen, te organiseren, te verkopen of te bemiddelen, zelfs niet als tussenpersoon, tenzij als hoofdbezigheid en middels een vergunning. Bovendien cumuleert AMEXCO INC. de activiteiten van reisorganisator en kredietmaatschappij, vermengt die activiteiten in zijn publiciteit en biedt gratis een verzekering aan, aan wie een vliegtuigbiljet betaalt met haar kredietkaart. Dit alles is volgens de VERENIGING VAN VLAAMSE REISBUREAUS strijdig met de artikelen 19, 20, 4°, en 54 van de wet op de handelspraktijken en met artikel 22 van het koninklijk besluit van 30 juni 1966.

Op grond van artikel 54 van de wet op de handelspraktijken en artikel 11 van het decreet van 21 maart 1985 vraagt de Vereniging aan de voorzitter van de Rechtbank van koophandel te Brussel zetelend volgens de vormen van het kortgeding, een einde te stellen aan deze praktijken en een dwangsom op te leggen voor het geval nieuwe inbreuken worden vastgesteld.

2.3. Op 20 en 22 augustus 1985 heeft de V.Z.W. VERENIGING VAN VLAAMSE REISBUREAUS respectievelijk de N.V. BANK BRUSSEL LAMBERT (AFDELING TRAVEL) met zetel te Brussel en de N.V. BANK BRUSSEL LAMBERT met zetel te Blankenberge gedagvaard om te verschijnen voor de voorzitter van de Rechtbank van koophandel te Brussel. De vordering strekt ertoe te horen vaststellen dat verweerster inbreuk pleegt op artikel 1 van de wet van 21 april 1965 en het decreet van 21 maart 1985, beide houdende statuut van de reisbureaus, door te Blankenberge, in een bijkantoor van de BBL, een werkzaamheid uit te oefenen die erin bestaat reizen of verblijven tegen vaste som o.m. logies inbegrepen, te verkopen of te bemiddelen, zelfs als tussenpersoon, zonder houder te zijn van de vergunning vereist door artikel 2 van het koninklijk besluit van 30 juni 1966 en het koninklijk besluit van 1 februari 1975. Eiser verzoekt de voorzitter van de Rechtbank van koophandel de staking van deze handelingen te bevelen.

2.4. In het eerste vonnis van 24 oktober 1986 stelt de voorzitter van de Rechtbank van koophandel te Brussel vast dat artikel 11 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 21 maart 1985 een nieuwe materiële bevoegdheid toekent aan de voorzitter van de Rechtbank van koophandel die niet voorkomt in de artikelen 556 tot 663 van het Gerechtelijk Wetboek. Naar het oordeel van de voorzitter van de Rechtbank van koophandel blijkt bovendien uit artikel 4 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 dat het toerisme een culturele aangelegenheid is in de zin van artikel 59bis, § 2, 1°, van de Grondwet. Rekening houdende met het bepaalde in de artikelen 59bis en 107quater van de Grondwet en in de bijzondere wet van 8 augustus 1980 kan worden betwijfeld "of de Gewesten wel de bevoegdheid hebben om normerend op te treden inzake de attributies en de bevoegdheden van de rechterlijke macht". Ook kan men de vraag stellen of de bepalingen van artikel 11 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap wel overeenstemmen met de bepalingen van hoofdstuk III van de Grondwet en deel III van het Gerechtelijk Wetboek. Anderzijds vertoont de bedrijvigheid van reisbureaus en touroperatoren een hoofdzakelijk economisch karakter en valt die bedrijvigheid niet evident te rangschikken onder de materies die artikel 6 van de bijzondere wet heeft gerangschikt

onder artikel - 107quater van de Grondwet.

2.5. In het tweede vonnis van 24 oktober 1986 stelt de voorzitter dat de nieuwe bevoegdheid bovendien afwijkt van de gebruikelijke rechtspraktijk en van artikel 84, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek doordat rechtspraak ten gronde wordt toevertrouwd aan een alleenzetelende magistraat van de Rechtbank van koophandel en in voorwaarden waarin die rechtbank niet noodzakelijk "qualitate personae" bevoegd zal zijn, zodat in hoofde van de voorzitter een objectieve materiële bevoegdheid wordt gevestigd.

Bovendien wordt in de procedure die het decreet instelt afgeweken van de regels van rechtspleging neergelegd in het Gerechtelijk Wetboek, doordat de vordering wordt ingeleid volgens de vormen van het kortgeding, hoewel het om een procedure ten gronde gaat, zodat de bepalingen van de artikelen 707 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek niet van toepassing zijn. Ook wat de uitvoerbaarheid van rechtswege betreft, maakt het decreet een uitzondering op de in het Gerechtelijk Wetboek gevestigde principes.

2.6. In het vonnis van 16 januari 1987 overweegt de voorzitter onder meer "De bevoegdheid van de decretale wetgever komt ons ten deze des te problematischer voor nu thans algemeen aanvaard is dat wetsinbreuken de ongeoorloofde of met de goede handelspraktijken strijdige daad, zoals bepaald in artikel 54 van de Wet op de Handelspraktijken, kunnen uitmaken en dat de bewuste bepalingen van artikel 11 van het decreet dus volstrekt niet onontbeerlijk zijn voor de uitoefening van de bevoegdheid van de Raden".

2.7. Om al deze redenen oordeelt de voorzitter van de Rechtbank van koophandel dat de hogervermelde prejudiciële vragen moeten gesteld worden aan het Hof.

2.8. Van de drie vonnissen van de Rechtbank van koophandel is aan partijen kennis gegeven bij gerechtsbrieven, respectievelijk van :

- 27 oktober 1986, met ontvangstmeldingen van 28 en 29 oktober 1986;
- 27 oktober 1986, met ontvangstmeldingen van 28 en 29 oktober 1986;
- 16 januari 1987, met ontvangstmeldingen van 19 en 21 januari 1987.

III. DE RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

3. De prejudiciële vragen zijn bij het Hof aanhangig gemaakt door verzending van een expeditie van voormelde verwijzingsbeslissingen; die expedities zijn ter griffie in ontvangst genomen respectievelijk op 28 oktober 1986, 28 oktober 1986 en 19 januari 1987. Deze zaken zijn op de rol ingeschreven respectievelijk onder de nummers 42, 43 en 46.

A. In de zaken met rolnummers 42 en 43 zijn de bij artikel 58 van de wet van 28 juni 1986 houdende de inrichting, de bevoegdheid en de werking van het Arbitragehof voorgeschreven berichten bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 25 november 1986.

Met toepassing van de artikelen 60 en 113 van de organieke wet van 28 juni 1983 zijn de kennisgevingen gedaan bij aangetekende brieven ter post afgegeven op 25 november 1986 en aan de geadresseerden ter hand gesteld op 26 november 1986.

Bij beschikkingen van 4 december 1986 heeft de voorzitter in functie de leden van de zetel

aangewezen overeenkomstig de artikelen 46, § 1, 48 en 49 van de organieke wet van 28 juni 1983.

De V.Z.W. KONINKLIJKE CLUB VAN DE GENERALE heeft op 26 november 1986 een memorie ingediend in de zaak met rolnummer 42.

De Vlaamse Executieve heeft op 24 december 1986 een memorie ingediend in de zaken met rolnummers 42 en 43.

Bij beschikkingen van 21 januari 1987 heeft voorzitter DELVA beide zaken voorgelegd aan het Hof in voltallige zitting.

Bij beschikkingen van 5 mei 1987 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest dient te worden gewezen, verlengd tot 28 oktober 1987.

B. In de zaak met rolnummer 46 heeft de voorzitter in functie de leden van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 46, § 1, 48 en 49 van de organieke wet van 28 juni 1983, bij beschikking van 19 januari 1987.

Het bij artikel 58 van de organieke wet van 28 juni 1983 voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 4 februari 1987.

Met toepassing van de artikelen 60 en 113 van de organieke wet van 28 juni 1983 zijn de kennisgevingen gedaan bij aangetekende brieven ter post afgegeven op 4 februari 1987 en aan de geadresseerden ter hand gesteld op 5 en 6 februari 1987.

De Vlaamse Executieve heeft een memorie ingediend op 3 maart 1987.

Bij beschikking van 25 mei 1987 heeft voorzitter DELVA de zaak voorgelegd aan het Hof in voltallige zitting.

Bij beschikking van 25 juni 1987 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest dient te worden gewezen, verlengd tot 19 januari 1988.

C. Bij beschikking van 9 juni 1987 heeft het Hof de zaken met rolnummers 42, 43 en 46 samengevoegd.

Bij dezelfde beschikking heeft het Hof de vraag van de voorzitter van de Rechtbank van koophandel geherformuleerd zoals hierboven vermeld.

Bij dezelfde beschikking heeft het Hof verklaard dat de zaken in gereedheid waren om de debatten te beginnen, en de datum van de terechtzitting vastgesteld op 30 juni 1987.

Van die beschikking is kennis gegeven aan de partijen die, evenals hun advocaten, van de datum van terechtzitting in kennis zijn gesteld bij aangetekende brieven op 10 juni 1987 ter post afgegeven en op 11 en 12 juni 1987 aan de geadresseerden ter hand gesteld.

Ter terechtzitting van 30 juni 1987 :

- is het Hof conform artikel 46, § 2, derde lid van de organieke wet van 28 juni 1983

samengesteld uit tien Leden wegens de verhindering van rechter K. BLANCKAERT;

- zijn verschenen :

Mr. F. VAN BELLINGHEN, advocaat bij de balie te Antwerpen, voor de V.Z.W. VERENIGING VAN DE VLAAMSE REISBUREAUS, met zetel te Zedelgem, Emmaïsdreef 4;

Mr. J.P. BUYLE en Mr. B. BLANPAIN, advocaten bij de balie te Brussel, voor de V.Z.W. KONINKLIJKE CLUB VAN DE GENERALE, met zetel te Brussel, Warandeberg 3;

Mr. C. DE MEYER, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Vennootschappen naar Amerikaans recht AMEXCO INC. en AMERICAN EXPRESS INTERNATIONAL INC., beide met uitbatingsetel te Watermaal-Bosvoorde, Vorstlaan 100;

Mr. B. RONSE, advocaat bij de balie te Brussel, voor de N.V. BANK BRUSSEL LAMBERT, met zetel te Brussel, Marnixlaan 24;

Mr. B. MAES, advocaat bij de balie te Brussel, loco Mr. R. BUTZLER, advocaat bij het Hof van Cassatie, voor de Vlaamse Executieve, Jozef II-sstraat 30, 1040 Brussel;

- hebben de rechters H. BOEL en J. WATHELET verslag uitgebracht, respectievelijk in het Nederlands en in het Frans;

- zijn de advocaten in hun pleidooien gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

Ter terechtzitting van 30 juni 1987 en in de loop van de beraadslaging was het Hof samengesteld uit de tien leden vernoemd in 't begin van onderhavig arrest. Ter terechtzitting van 15 oktober 1987 is de zetel aangevuld met rechter K. BLANCKAERT bij beschikking van de voorzitter in functie van 15 oktober 1987 wegens verhindering van voorzitter J. DELVA.

De rechtspleging is gevoerd conform het voorschrift van de artikelen 52 en volgende van de organieke wet van 28 juni 1983, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Arbitragehof.

IV. IN RECHTE

4.A.1. De V.Z.W. KONINKLIJKE CLUB VAN DE GENERALE is in haar memorie van oordeel dat noch de Grondwet, noch de bijzondere wet van 8 augustus 1980 aan de Gemeenschappen bevoegdheid heeft toegekend om wijzigingen aan te brengen in het Gerechtelijk Wetboek of het Wetboek van Strafvordering. Artikel 10 van de bijzondere wet kan evenmin toepassing vinden aangezien artikel 11 van het decreet niet onontbeerlijk is voor de uitoefening van de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet is bovendien aangetast door een territoriale bevoegdheidsoverschrijding aangezien de wet van 21 april 1965 door artikel 14 van het decreet wordt opgeheven voor wat de Vlaamse Gemeenschap betreft, terwijl artikel 59bis, § 4, van de Grondwet enkel toelaat dat deze wet wordt opgeheven voor de instellingen die gelegen zijn in het Nederlandse taalgebied en voor de instellingen die gelegen zijn in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, die wegens hun activiteiten moeten worden beschouwd als behorend tot de

Vlaamse Gemeenschap. Als instelling met maatschappelijke en exploitatiezetel te Brussel richt zij zich tot zowel Nederlands- als Franssprekenden, zodat het decreet van 21 maart 1985 niet op haar van toepassing kan zijn. In haar pleidooien wijst zij erop dat de Vlaamse Executieve ingevolge het arrest van 10 juni 1987 voornemens is de opheffing van het decreet voor te stellen.

4.A.2. De Vlaamse Executieve wijst er in haar memorie op dat de tekst van artikel 11 van het decreet vrijwel letterlijk werd ontleend aan de wet op de handelspraktijken. De vraag is dus of de Vlaamse Raad bevoegd is om de overtreding van één of meer bepalingen van een decreet dat een aangelegenheid regelt waarvoor de Raad bevoegd is, te kwalificeren als een tekortkoming waarvoor de voorzitter van de Rechtbank van koophandel de staking kan bevelen en ook opheffen, overeenkomstig dezelfde bevoegdheids- en procedureregels als die welke zijn neergelegd in de handelspraktijkenwet. Artikel 11 houdt slechts een bevestiging of een bijzondere toepassing in van wat reeds impliciet maar zeker besloten ligt in de handelspraktijkenwet en in de bevoegdheids- en procedureregels van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de vordering tot staking van de met de eerlijke handelsgebruiken strijdige daden. Artikel 11 kent dus geenszins een nieuwe materiële bevoegdheid toe aan de voorzitter van de Rechtbank van koophandel. Aangezien het Hof bij arrest van 26 juni 1986 reeds heeft beslist dat de Vlaamse Gemeenschap, onder voorbehoud van de terzake door artikel 6, § 1, VI, 4°, aan de Gewesten toegewezen bevoegdheid, bevoegd is voor "het gehele toeristische beleid, met inbegrip van alle aspecten van dit beleid, die o.m. de bescherming van de toeristen op het oog hebben", zijn de prejudiciële vragen van alle belang ontbloot.

Subsidiair is de Vlaamse Executieve van oordeel dat de Vlaamse Gemeenschap in ieder geval bevoegd is om een doeltreffende regeling vast te stellen tot handhaving van het decreet van 21 maart 1985 en dit buiten de strafrechtelijke sfeer. Desnoods dient daarbij beroep gedaan te worden op artikel 10 van de bijzondere wet.

In haar pleidooi wijst de Vlaamse Executieve erop dat het Hof het verband moet onderzoeken tussen het arrest van 10 juni 1987 en de onderhavige zaak. De Executieve is evenwel van oordeel dat artikel 11 een autonoom karakter heeft en dat de bevoegdheidsrechtelijke geldigheid ervan in abstracto moet worden onderzocht.

4.A.3. De V.Z.W. VERENIGING VAN VLAAMSE REISBUREAUS sluit zich in haar pleidooi aan bij de memorie van de Vlaamse Executieve. Er is evenwel een belangrijk verschil tussen de handelspraktijkenwet en artikel 11 van het decreet. Terwijl de handelspraktijkenwet enkel kan ingeroepen worden tegen handelaars, kan artikel 11 van het decreet tegen alle personen worden ingeroepen.

4.A.4. De N.V. BANK BRUSSEL LAMBERT wijst er in haar pleidooi op dat er een rechtsvacuüm is ontstaan nu het arrest van 10 juni 1987 artikel 14 van het decreet niet heeft vernietigd.

4.A.5. In hun pleidooien wijzen AMEXCO INC en AMERICAN EXPRESS INTERNATIONAL INC er op dat het een vergissing was artikel 11 van het decreet in te brengen in de debatten voor de voorzitter van de Rechtbank van koophandel.

Over het geheel van de prejudiciële vragen

5.B.1. In zijn arrest van 10 juni 1987 heeft het Hof uitspraak gedaan over een beroep tot gedeeltelijke vernietiging van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 21 maart 1985 houdende het statuut van de reisbureaus en de artikelen 6, 8, 2° en 3°, evenals een gedeelte van artikel 7, 1°, van bedoeld decreet vernietigd.

Het Hof heeft in dat arrest geoordeeld dat blijkens artikel 2, § 1, van dit decreet het voornaamste onderwerp ervan is de toegang tot en de uitoefening van het beroep van exploitant "van reisbureaus" te regelen door sommige aan die beroepswerkzaamheid eigen voorwaarden af te bakenen waarvan het verlenen van de vereiste voorafgaande vergunning afhankelijk kan worden gesteld en door het uitoefenen van het beroep zonder vergunning te sanctioneren.

Het Hof oordeelde dat het decreet zodoende ten onrechte beoogt vestigingsvoorwaarden vast te stellen in de zin van artikel 6, § 1, VI, laatste lid, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Het Hof oordeelde tevens dat hieruit voortvloeit dat de diverse bepalingen van het decreet, die de voorwaarden omschrijven en sanctioneren die gesteld kunnen worden voor het verlenen van de vergunning bedoeld in artikel 2, § 1, van het decreet, een aangelegenheid regelen die behoort tot de bevoegdheid van de nationale wetgever om de vestigingsvoorwaarden vast te stellen.

5.B.2. Artikel 11, onderwerp van de prejudiciële vragen, voorziet in een procedure ter beteugeling van bepaalde inbreuken op het decreet. Luidens artikel 11, eerste lid, kan die procedure worden ingesteld wanneer de in artikel 2, § 1, bedoelde activiteit wordt uitgeoefend zonder vergunning en wanneer de titel van reisagent of reisbureau wordt gevoerd of het in het decreet beoogde schild wordt aangewend zonder dat de bedoelde vergunning is verkregen. De bepalingen van artikel 11 zijn derhalve onlosmakelijk verbonden met de bepalingen van het decreet die betrekking hebben op het instellen van de vergunning bedoeld in artikel 2, § 1, en op de daaraan verbonden voorwaarden. Artikel 11 heeft, los van deze bepalingen, geen zelfstandige betekenis. Nu vaststaat dat bedoelde bepalingen vestigingsvoorwaarden uitmaken die tot de bevoegdheid van de Staat behoren, volgt hieruit dat artikel 11 eveneens de regels schendt die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten.

5.B.3. De materiële bevoegdheidsoverschrijding die artikel 11 aantast staat aldus vast. Er is derhalve geen aanleiding om de redenen van onbevoegdheid te onderzoeken zoals die in de prejudiciële vragen zijn aangehaald.

OM DIE REDENEN,

Het Hof

zegt voor recht :

Artikel 11 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 21 maart 1985 houdende het statuut van de reisbureaus schendt de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten.

Aldus uitgesproken in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 55 van de organieke wet van 28 juni 1983, op de openbare terechtzitting van 15 oktober 1987, door het Hof samengesteld uit de voorzitter E. GUTT, de rechters I. PETRY, J. SAROT, J. WATHELET, D. ANDRE, F.

DEBAEDTS, L. DE GREVE, K. BLANCKAERT, L.P. SUETENS en H. BOEL, bijgestaan door de griffier L. POTOMS, zitting houdende onder voorzitterschap van rechter F. DEBAEDTS.

De griffier,
L. POTOMS

De wd. voorzitter,
F. DEBAEDTS